

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

- výchovně vzdělávací program školní družiny

Motto:

Od života dostanete to, čím se zabýváte ve svých myšlenkách. Myslete, chovejte se a mluvte s nadšením a budete se cítit šťastně. Smích je lidské slunce, dokonalý a nepřekonatelný.

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu: Výchovně vzdělávací program školní družiny

ŠKOLSKÉ ZAŘÍZENÍ – IZO – 114 002 908

ŠKOLNÍ DRUŽINA – kapacita 85 žáků

Forma vzdělávání ve školní družině: § 2b, vyhl. č. 74/2005 v platném znění - pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Délka vzdělávání ve školní družině: 1. – 5. ročník ZŠ

ŠVP pro zájmové vzdělávání „**Výchovně vzdělávací program školní družiny**“, v platném znění

ŠVP zájmové vzdělávání je zpracován v návaznosti na RVP základního vzdělávání, dává nám možnost profilovat zájmové vzdělávání podle potřeb a zájmů žáků, požadavků zákonných zástupců, podmínek a tradic školy.

1.2 Údaje o škole

➔ **Název školy:** Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou, příspěvková organizace

➔ **Adresa školy:** Kamýk nad Vltavou 141, 262 63 Kamýk nad Vltavou

➔ **Jméno, příjmení, titul ředitele:** Mgr. Radek Behenský

IČO	663 25 111
IZO	114 001 545
IZO ŠJ	114 000 379
IZO ŠD	114 002 908
REDIZO	600 054 489

➔ **Kontakty:** telefon: 318 677 113 , 731 411 924

e-mail: skola@zsmaskamyknv.cz, radekbehensky@zsmaskamyknv.cz

web: www.zsmaskamyknv.cz

1.3 Zřizovatel

- ➔ **Název:** Obec Kamýk nad Vltavou
- ➔ **Adresa:** Kamýk nad Vltavou 69, 262 63 Kamýk nad Vltavou
- ➔ **Kontakty:** telefon 318 677 104
e-mail obeckamyk@obeckamyk.cz
web www.obeckamyk.cz

1.4 Platnost dokumentu od: 1. 2. 2021 (Č.j.: 741/2020)

Mgr. Radek Behenský, ředitel školy

Obsah:

- I. Charakteristika, formy spolupráce, projekty a mezinárodní spolupráce, cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině
- II. Formy vzdělávání
- III. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání
- IV. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- V. Popis materiálních podmínek
- VI. Popis personálních podmínek
- VII. Ekonomické podmínky
- VIII. Podmínky bezpečnosti práce a ochrana zdraví
- IX. Evaluace, autoevaluace a hodnocení
- X. Obsah vzdělávání, časový plán
- XI. Klíčové kompetence, průřezová témata
- XII. Řád školní družiny
- XIII. Závěr

I. Charakteristika školní družiny

Základní škola a Mateřská škola je úplnou základní školou se třídami ve všech devíti ročnících a třemi odděleními školní družiny. Školní družina je zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení. Školským zařízením, jehož činnost vykonává právnická osoba Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou, příspěvková organizace, je školní družina s kapacitou 85 žáků. Provoz školní družiny je organizován v souladu se zákonnými předpisy – zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění.

Školní družina je členěna na oddělení, v každém může být zařazeno nejvýše 30 žáků. Každé oddělení má svůj přidělený prostor. Školní družina je tvořena třemi kmenovými odděleními. Realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům rovněž přípravu na vyučování. Školní družina pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování. Počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí na autobus, odpolední vyučování, domů, do zájmových kroužků. Tuto mobilitu zohledňujeme spojováním ranního a odpoledního koncového provozu.

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním, během poledne mezi vyučováním, odpoledne před odchodem na autobus, domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou a sportem. Časové rozvržení a uspořádání školní družiny se řídí požadavky psychohygieny. Je takové, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte. Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům je nutné přizpůsobit režim činnosti v družině. Zároveň činnost školní družiny probíhá i distančním způsobem, včetně on-line forem činnosti.

Charakteristika žáků

Převážná část žáků naší školní družiny pochází z různých částí obce Kamýk nad Vltavou, ale i z okolních obcí. Ve školní družině se vzdělávají také žáci se speciálními potřebami, kteří jsou integrováni do běžných oddělení školní družiny. Oddělení školní družiny jsou složena převážně z žáků 1. stupně. V případě potřeby je možno zařadit do vzdělávání ve školní družině se souhlasem ředitele školy i žáka 2. stupně, pokud to dovoluje kapacita školní družiny.

Účastník zájmového vzdělávání

Účastníky zájmového vzdělávání jsou děti, žáci a studenti; účastníky mohou být také pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků, popřípadě další fyzické osoby.

Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Základní komunikace se zákonnými zástupci žáků probíhá prostřednictvím osobních setkání, dále na třídních schůzkách a individuálních konzultacích, které si lze sjednat po předchozí domluvě prostřednictvím telefonu, e- mailu či osobní návštěvou.

Další informace o činnosti školní družiny mohou najít zákonní zástupci na webových stránkách školy (www.zsmskamynv.cz). Tyto informace jsou průběžně aktualizovány a doplňovány o nové.

Své náměty a připomínky k činnosti školní družiny mohou zákonní zástupci tlumočit prostřednictvím zástupců ve Školské radě nebo přímo projednávat s ředitelem školy.

V průběhu roku probíhá řada neformálních setkání pedagogů, žáků a zákonných zástupců na celodružinové úrovni, např. vánoční a velikonoční jarmarky s vystoupením žáků, tvořivé aktivity v rámci celé školy.

O aktivitách školní družiny a dění ve školní družině informují kromě webových stránek školy i místní média, informace o činnosti školní družiny, plánovaných akcích a dalším dění mají zákonní zástupci také k dispozici na informační nástěnce umístěné v přízemí školy.

Projekty

V průběhu školního roku jsou ve školní družině realizovány aktivity a projekty, které navazují na výchovně vzdělávací činnost školy. Jejich výsledky prezentujeme v prostorách školní družiny. Informace o průběhu těchto akcí najdou rodiče či veřejnost na webových stránkách školy nebo v místním tisku. V rámci těchto projektů jsou realizována též průřezová témata, která jsou součástí ŠVP ZV. Do ročního plánu akcí školní družiny jsou pravidelně zařazovány vzdělávací aktivity, které svým zaměřením žáky obohacují a rozšiřují jejich přehled. Školní družina se snaží získávat granty, které jsou zaměřeny na mimoškolní činnost žáků.

Cíle a obsah výchovně – vzdělávací práce ve školní družině, pravidla hodnocení

Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině vycházejí ze školního vzdělávacího programu naší školy. Cíle vzdělávání ve školní družině také upravuje školský zákon § 2 odst. 2 a vyhláška č. 74/2005 Sb. § 8 odst. 5, 6. Naším hlavním cílem je proměnit školu v prostředí, kde se žákům s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Zároveň s tím vytvářet podmínky pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách ve známém prostředí a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času, kterými se bude kompenzovat jednostranná zátěž ze školního vyučování. Program školní družiny koncipovaný do obecných témat umožňuje, aby vychovatelky se žáky plánovaly a realizovaly takové činnosti, které žáky zaujmou, naplní jejich potřeby a přání. Nabídkou všech zájmových činností všestranně rozvíjíme osobnost každého jednotlivce. Výběr a délku činností volíme s ohledem na individuální potřeby a zájmy žáků. Formou besed podporujeme u žáků zájem o dění kolem nás. Vhodným prolínáním všech zájmových činností vedeme žáky ke vzájemné spolupráci, pomoci a toleranci, k upevňování kladných vztahů v kolektivu.

Upevňováním hygienických návyků, dodržováním pitného režimu, otužováním, pobytem venku v okolí školy, vytvářením estetického prostředí ve všech prostorách školní družiny a dodržováním předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví vychováváme žáky ke zdravému životnímu stylu ve školní družině. Cíle obsahu vzdělávání ve školní družině zajišťují rovný přístup k zájmovému vzdělávání všem občanům České republiky, členských států EU a občanů z ostatních zemí, pobývajících na území České republiky v souladu se zákonem, zajišťujícím právo na vzdělávání, bez jakékoliv diskriminace, bez ohledu na rasu, barvu pleti, náboženskou příslušnost, etnický nebo sociální původ, zdravotní stav nebo jiného postavení občana.

Žáci se vzdělávají především na základě vlastních prožitých zkušeností. Činnostmi si prohlubují a rozvíjejí poznatky a dovednosti získané při vyučování. Mají dostatek prostoru pro spontánní aktivity. Podněcujeme radost z učení, touhu poznat nové, získávat zkušenosti, ovládat další dovednosti a tak přispívat k rozvoji jejich osobnosti. Organizujeme aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emocionální inteligence a hledáme možnosti a formy zařazení účastníka do rozvíjejících aktivit. Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, ze které si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány, a dílčích cílů, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetenci školního vzdělávacího programu. Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji volně přizpůsobovat v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravovat je v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy.

Hlavní cíle výchovně vzdělávacího procesu ve školní družině:

- Rozvíjet všestranně harmonickou osobnost, která bude vybavena mravními, duchovními a rozumovými schopnostmi.
- Upevňovat a rozvíjet postoje ke zdravému životnímu stylu a uvědomění si odpovědnosti za své zdraví.
- Posilovat dovednosti v kultivaci slovního projevu, rozvíjet slovní zásobu a její používání.
- Učit žáky naslouchat a komunikovat v různých sociálních prostředích, umět používat otevřenou komunikaci, spolupracovat.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jiným kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi, vést žáky k vědomí toho, že různost je přirozená, vést je k životu bez předsudků, diskriminace, násilí, šikany a dalších rizikových projevů.
- Vést žáky k efektivnímu využití volného času, vybavovat je dostatkem námětů k jeho naplňování.
- Nabídnout možnost odpočinku a relaxace.
- Být žákovi průvodcem při objevování nových poznatků, probouzet jejich zvědavost a radost ze schopnosti učit se z vlastních zkušeností.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovali pozitivní projevy chování, jednání a prožívání životních situací, citlivě vnímat prostředí i přírodu.
- Rozvíjet partnerské vztahy s rodiči nebo zákonnými zástupci a společně s nimi řešit jakékoliv situace.
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti; vést žáky k umění chránit si své fyzické, duševní a sociální zdraví v prostředí bez předsudků
- Rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti žáků.
- Umožnit prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí.
- Chtít se učit a umět využívat získané poznatky a dovednosti v praxi, při řešení problému.
- Motivovat žáky pro celoživotní vzdělávání.
- Učit žáky vytvářet si pozitivní představu o sobě i druhých, umět projevit empatii.

Metody a formy práce vedoucí k cílům

- výklad
- skupinová práce, individuální práce
- komunikativní kruh

- dramatizace
- vyprávění
- doplňování textů, zápisů
- centra aktivit
- vycházky, exkurze, výlety
- beseda
- EVVO aktivity
- práce s mapou, atlasem
- rozhovor
- kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy
- vědomostí a sportovní soutěže
- hry – pohybové, konstruktivní, stolní, společenské, tvořivé, námětové, didaktické
- relaxace
- pohybové aktivity
- práce s informacemi
- diskuse
- ankety, dotazníky
- pracovní dílny-kresba, malba, koláž, lepení, stříhání, práce s netradičním materiálem
- v případě distančního vzdělávání – online aktivity, tvoření, četba, didaktické hry, doplňovačky, rébusy, kvízy, křížovky

Aktivity vedoucí k naplnění cílů

Náplní práce ve školní družině jsou činnosti pravidelné, příležitostné akce a nabídka spontánních aktivit. Nedílnou součástí jsou činnosti odpočinkové a příprava na vyučování.

Všechny činnosti a aktivity podléhají:

- *požadavku dobrovolnosti* – znamená dobrovolnou účast žáků na činnostech, možnost svobodné volby
- *požadavku aktivity* – vedení žáků na aktivním podílu všech fází činností, tedy jak plánování, přípravě, realizaci, hodnocení i úklidu po činnosti
- *požadavku seberealizace* – každý žák může uplatnit své vlohy, schopnosti, názory a být tak úspěšný, vždy se oceňuje snaha žáka, nejsou důležité výsledky
- *požadavku odpočinkového a rekreačního zaměření* – zařazování takových činností, které přispívají k odreagování, odstranění únavy z vyučování, obnově fyzických i psychických sil vyčerpaných během vyučování; v rámci rekreačních činností by žáci měli mít příležitost k činnostem podle vlastního přání, uspokojování individuálních potřeb, dostatek příležitostí k všestrannému pobytu na čerstvém vzduchu
- *požadavku zajímavosti a zájmovosti* - předkládání nových podnětů, které žáka obohacují, nenudí jej, neopakují se

Pravidelná činnost ve školní družině je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména aktivity zájmového charakteru. Příležitostné akce jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to např. besídky, slavnosti, výlety, návštěvy výstav a muzeí. Zpravidla jsou tyto akce pro všechna oddělení a mohou se jich zúčastnit i zákonní zástupci a další osoby. Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě. Při pobytu venku po organizované části následuje ve vymezeném prostoru možnost spontánních her. Do těchto aktivit se zahrnují i činnosti ranních a koncových družin. Role vychovatelky spočívá v těchto případech nejen v zajištění bezpečnosti, ale také v navození, podněcování a motivování vlastních aktivit žáků. Není vyloučena ani její osobní účast na některých hrách. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují. Odpočinkové činnosti nezahrnují jen klidové činnosti (poslechové, individuální hry, klid po obědě), ale i aktivní odpočinek, který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. pohybové hry při pobytu venku. Příprava na vyučování nespočívá pouze ve vypracování domácích úkolů, ale zahrnujeme do ní i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali v době vyučování.

Při vypracovávání domácích úkolů hrají důležitou roli tyto aspekty:

požadavky zákonných zástupců
požadavky vyučujících
doba pobytu žáka v družině
individuální potřeby žáka

Písemnou přípravu na vyučování vykonávají žáci na základě dobrovolnosti a zároveň na základě písemného souhlasu zákonných zástupců. Základním prostředkem práce v družině je **hra**, která přináší kladné emoce a přináší žákům nové zážitky. Hra nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečném nebo navozeném prostředí. Podmínkou je přitažlivý, či zajímavý námět, který nabídne žákům přiměřeně náročný individuální nebo týmový úkol, problém k vyřešení nebo osobní výzvu.

Hra je více než zábavou, je prostředkem relaxace, zdrojem radosti a napomáhá rozvoji nejrůznějších složek osobnosti - samostatnosti, zodpovědnosti, tvořivosti, rozhodnosti, schopnosti týmové práce a učí žáky vyrovnávat se s případnými neúspěchy. Především však přivádí jedince k lepšímu poznání sebe samého a jeho dosud utajených schopností, odbouráváním různých bariér. Buduje psychickou odolnost, sebevědomí a sebedůvěru.

Zážitková pedagogika je založena na prožitku a zkušenosti. Základem navozených situací je právě hra, která nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečném či navozeném prostředí.

Pravidla hodnocení

Hodnocení žáka je důležitým prvkem komunikace mezi žákem, učitelem a rodiči. Průběžné hodnocení a pozitivní konkrétní popis toho, co žák zvládl, dává žákovi okamžitou zpětnou vazbu o tom, zda jeho chování, reakce, jednání, dovednosti jsou žádoucí nebo v čem je možné se zlepšit; hledají se další společná řešení. Hodnocení směrem k žákům je prováděno průběžně – hodnotí se individuální výsledky žáků, jejich

pokroky, úspěchy či neúspěchy, je jim dáována zpětná vazba a zároveň je ponecháván prostor pro žákovské vyjádření. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o jeho pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme. Hodnocení žáka musí být vždy srozumitelné, podporující a přiměřené jeho věku. Pedagogičtí pracovníci vedou žáka ke zvládnutí schopnosti sebehodnocení. Zákonní zástupci žáka se mohou v průběhu roku informovat o průběhu vzdělávání svého dítěte při předávání žáka (zde je však nutné respektovat omezený časový prostor vzhledem k práci vychovatelky se zbývajícím kolektivem žáků), nebo si dohodnout individuální setkání s vychovatelkou.

II. Formy vzdělávání

V souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. v platném znění se jedná o

(1) Zájmové vzdělávání se uskutečňuje

- a) pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování,
- b) příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování,
- c) táborovou činností a další obdobnou činností,
- d) osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, žáky a studenty, popřípadě i další osoby, a činností vedoucí k prevenci rizikového chování a výchovou k dobrovolnictví,
- e) individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů,
- f) využitím otevřené nabídky spontánních činností,
- g) vzdělávacími programy navazujícími na rámcové vzdělávací programy škol.

(2) Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky, pravidelné docházky nebo nepravidelné a příležitostné docházky. *pravidelnou denní docházkou přihlášení k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, pravidelnou docházkou přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, které není pravidelnou denní docházkou, nepravidelnou a příležitostnou docházkou přihlášení k zájmovému vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno pod písmeny a) a b).*

III. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání, časový plán

Činnost školní družiny je určena především pro žáky prvního stupně základní školy, tj. 1. - 5. ročníku. Družina organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce. V případě nedostatečné kapacity školní družiny se přijímání žáků řídí danými kritérii k přijímání žáků do zájmového vzdělávání.

Zájmové vzdělávání probíhá v průběhu celého školního roku. Aktivity školní družiny o hlavních a vedlejších školních prázdninách budou probíhat pouze za předpokladu dostatečného počtu žáků, který je stanoven ředitelem školy na základě ekonomické rentability na 15 účastníků.

O zařazení žáka k zájmovému vzdělávání rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonných zástupců a v souladu s platnou legislativou. Zákonní zástupci přihlašují svoje dítě k pravidelné docházce do školní družiny písemnou formou na zápisním lístku a sdělí rozsah docházky i způsob odchodu ze školní družiny. Nepřítomnost žáka nebo odchylky od pravidelné docházky sdělí písemně nebo osobně zákonný zástupce vychovatelce.

Do družiny je žák přijat na základě řádně vyplněné a včas odevzdané přihlášky. Zápis do školní družiny je 1. den školního roku. Žáky 1. tříd přihlašují zákonní zástupci při zápisu do školy. Do družiny může být žák přihlášen v průběhu celého školního roku, pokud to dovolí kapacita školní družiny. V přihlášce je zákonnými zástupci žáka uveden rozsah docházky a způsob odchodu žáka ze školní družiny, zároveň musí být uvedeny kontakty na zákonné zástupce, případně další kontaktní osoby, zdravotní stav žáka a případné další informace důležité pro vzdělávání žáka ve školní družině. Žáka je možné odhlásit ze školní družiny kdykoli během školního roku na základě písemné žádosti rodičů. Do školní družiny jsou přijímáni i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Na žáka školní družiny se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání. Přihláška je platným dokumentem, osobní data žáků se zapisují do školní matriky vedené podle školského zákona, osobní data ostatních účastníků jsou vedena v evidenci ve shodném rozsahu.

V případě závažného porušení povinností stanovených řádem školní družiny může ředitel školy rozhodnout o podmíněném nebo úplném vyloučení žáka ze školní družiny.

Žáci pravidelné denní docházky do školní družiny jsou zařazováni do jednotlivých oddělení. V oddělení může být zapsáno maximálně 30 žáků. Při činnostech mimo prostory družiny nesmí počet žáků na jednu vychovatelku být vyšší než 25. Pokud dojde k poklesu žáků, mohou být jednotlivá oddělení spojována.

Přerušeni nebo omezení provozu školní družiny

Provoz školní družiny lze v souladu s ustanoveními vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění omezit nebo přerušit. Rozsah omezení nebo přerušeni stanoví ředitel školy po projednání se zřizovatelem a informaci o omezení nebo přerušeni provozu zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole neprodleně poté, co o omezení nebo přerušeni provozu školní družiny rozhodne. Provoz lze ze závažných důvodů a po projednání se zřizovatelem omezit nebo přerušit i v jiném období než jsou hlavní nebo vedlejší prázdniny. Za závažné důvody se považují organizační či technické příčiny, které znemožňují řádné poskytování zájmového vzdělávání.

V případě závažného porušení povinností stanovených Vnitřním řádem školní družiny může ředitel školy rozhodnout o podmíněném nebo úplném vyloučení žáka ze zájmového vzdělávání.

Časový plán:

Je pouze orientační, přizpůsobuje se momentálním potřebám žáků.

Časy režimu zájmového vzdělávání jsou orientační a během školního roku jsou přizpůsobovány školním aktivitám, aktuálním programovým nabídkám a počasí. Pobyť venku může být zkrácen nebo vynechán z důvodů nepříznivého počasí, jako je silný vítr nebo déšť, nepříznivé rozptylové podmínky, nízká (pod – 10 °C) nebo naopak velmi vysoká teplota vzduchu. Zájmový program je pružný a přizpůsobuje se podle potřeby jak přáním žáků, tak i situacím, které mohou nastat v průběhu dne. Do programu jsou začleňovány návštěvy umělců, divadelní představení, exkurze, projektové dny a další programové aktuální nabídky.

Provoz školní družiny je rozdělen na dvě části – ranní a odpolední.

06:00-07:30 hod. (ranní družina) - odpočinková činnost, kolektivní stolní hry a činnosti, četba, výtvarné činnosti, vyprávění, spontánní aktivity, komunitní kruh, rozevička

11:05-12:30 hod. - příchod žáků z vyučování, hygiena, oběd (probíhá ve školní jídelně), odpočinková činnost – komunitní kruhy, relaxace, rytmizace, četba, výtvarné aktivity

12:30-13:30 hod. - rekreační a zájmová činnost – kolektivní hry, didaktické hry, kreativní činnosti, zapojování žáků do soutěží pořádaných různými organizacemi, rozvoj jemné a hrubé motoriky, příležitostné akce, individuální činnost, řízená činnost, komunitní kruh

13:30-14:30 hod. – rekreační činnost, pohybové aktivity, pobyt venku

14:30-15:00 hod. - kolektivní hry, didaktické hry, kreativní činnosti, zapojování žáků do soutěží pořádaných různými organizacemi, rozvoj jemné a hrubé motoriky, příležitostné akce, individuální činnost, řízená činnost, komunitní kruh, hygiena, svačina

15:00-16:00 hod. - příprava na vyučování – smyslové a didaktické hry, práce s počítačem, dopravní výchova, besedy, kvízy, spontánní aktivity, písemné vypracovávání domácích úkolů

Denní skladba činností

Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

- *po ukončení vyučování nebo mezi vyučováním* – hygiena, oběd (probíhá ve školní jídelně)
- *odpočinkové činnosti* – spontánní či řízené aktivity na odstraňování únavy a regeneraci duševních a fyzických sil, komunitní kruhy, relaxace, rytmizace, četba, kresba; žáci si sami volí k těmto činnostem svoji polohu.
- *zájmové činnosti* – převahu hraje vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají individuálně, skupinově, spontánně či řízeně.
- *rekreační činnosti* – pohybové, sportovní, turistické prvky nebo manuální činnosti, slouží k regeneraci sil.
- *svačina* – pitný režim zajišťují vychovatelky, případně si žáci nosí do školní družiny i vlastní nápoje; svačinu si nosí žáci z domova.
- *příprava na vyučování* – žáci si po dohodě vychovatelky se zákonným zástupcem vypracovávají domácí úkoly, je možnost si procvičovat učivo hravou formou – průpravná motorická cvičení pro žáky 1. třídy, aktivity vedoucí k rozvoji čtenářské gramotnosti, práce s knihou, počítačem, smyslové a didaktické hry, dopravní výchova, besedy, kvízy, spontánní aktivity. Tato činnost probíhá až po 15-té hodině. V této době již někteří žáci odcházejí domů nebo do dalších zájmových útvarů a je relativně menší počet rozptylujících podnětů. Při vypracovávání domácích úkolů vychovatelka pomáhá žákům správně porozumět zadání a způsobu vypracování, žák si potom úkol vypracuje samostatně. Ve stejné době se zároveň musí věnovat žákům, kteří odcházejí z družiny samostatně nebo se zákonnými zástupci. Žáci se mohou připravovat na vyučování také jakoukoliv činností, která procvičuje získané poznatky ve škole.

Režim dne je společný pro všechna oddělení. Je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho usprádaní dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Žáci využívají i způsob práce ve skupinách.

Činnost školní družiny je v hojné míře zaměřena na různé výlety a vycházky do přírody. V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou. Žáci mohou do družiny docházet během celého ranního provozu. Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Doba a způsob odpočinku se řídí vždy potřebami žáků. Na odpočinek navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybové aktivity se provádí většinou venku, případně v tělocvičně. Po dlouhém nebo po odpoledním vyučování jsou zařazovány ve školní družině pouze činnosti odpočinkové a rekreační, nebo činnosti, které lze provádět mimo budovu školy. Vychovatelka předává žákům nové poznatky v mnoha oblastech života a vede žáky k citlivému prožívání bezprostředních vztahů k okolí. Pro všechny účastníky školní družiny platí všemi vytvořená pravidla chování ve školní družině. Každý žák má stejná práva, možnosti, povinnosti. Nabídka všech aktivit je dobrovolná. Jde o to, aby každý žák mohl uplatnit své specifické vlohy a schopnosti a byl tak v některých nabízených činnostech úspěšný. Žáci nejsou přetěžováni, dostávají srozumitelné pokyny. Při práci je rozvíjena citlivost pro vzájemnou pomoc a toleranci, podporu ve vztahu k ostatním, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu. Vychovatelka podporuje důvěru žáka v sebe samotného, hodnocení a sebehodnocení probíhá podle pozitivně nastavených pravidel. Je vytvořeno dostatečné množství nabídek takových aktivit, aby si mohl každý účastník najít jemu nejbližší. Žáci jsou rozvíjeni v oblasti senzomotorických dovedností, schopnosti poznání a sebepoznání, schopnosti komunikace, estetického cítění. Je kladen důraz na vytváření a dodržování hygienických návyků a činností souvisejících s běžným životem v měnící se lidské společnosti.

IV. Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Školní družina je schopna tyto žáky integrovat a adekvátně s nimi pracovat. Žákům se speciálními potřebami musí vychovatelka při jejich začleňování do volnočasových aktivit přihlížet k charakteru jejich výchovně vzdělávacích potřeb a věnovat jim průběžně zvláštní pozornost. V situacích nad kompetence vychovatelky bude spolupracovat s odborníky speciálních poraden tak, aby tito žáci měli možnost plnohodnotně se integrovat mezi ostatní. Ve školní družině jsou zapojováni nenásilnou formou i asistenti pedagoga a to tak, aby byli nápomocni vychovatelkám při zájmových činnostech se žáky se SVP.

Při zájmovém vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje vychovatelka s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení. Speciálně pedagogickou péči garantuje Pedagogicko-psychologická poradna, Středisko výchovné péče a případně jiná odborná pracoviště v součinnosti s vychovatelkou, třídní učitelkou a výchovnou poradkyní. Vyšetření žáků a další pomoc vyšetřeným žákům se poskytuje na základě žádosti rodičů v poradně či ve škole. ŠVP pro zájmové vzdělávání vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností každého dítěte a žáka.

Rámcové cíle a záměry zájmového vzdělávání jsou pro vzdělávání všech žáků společné. Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo těmto žákům, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého žáka, k učení, i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhl co největší samostatnosti.

Účelem podpory zájmového vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při zájmovém vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vychovatelka zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Rozvoj osobnosti žáka s přiznanými podpurnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u žáka, který není ve svých možnostech primárně omezen. Proto je nutné vytvořit podmínky pro pozitivní přijetí. K tomu je nutné navázat úzkou spoluprací se zákonnými zástupci všech žáků, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Školní družina vytváří při realizaci svého vzdělávacího programu podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných. Žáci jsou dle potřeby individualizováni, je jim poskytována v plné výši podpora v jejich začlenění do všech činností školní družiny; dle potřeby je na základě doporučení ŠPZ poskytováno podpurné opatření ve formě přítomnosti asistenta pedagoga, který napomáhá žákům s jejich potřebami. Činnosti jsou přizpůsobovány potřebám a možnostem jednotlivých žáků, činnosti jsou různorodé a žáci mají vždy možnost výběru.

Organizace vzdělávání žáka ve školní družině vychází z obtíží žáka ve vzdělávání, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školském zařízení. Organizace a podmínky zapojení žáka do aktivit školského zařízení pro zájmové vzdělávání jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. V případě, že žák potřebuje pro vzdělávání speciální pomůcky a kompenzační pomůcky, zváží školské poradenské zařízení, které z těchto podpor jsou pro žáka nezbytné také pro vzdělávání ve školní družině.

Pokud činnosti vyžadují poskytnutí speciálních pomůcek včetně kompenzačních a žák nemůže využívat přidělené pomůcky pro vzdělávání, poskytne školské poradenské zařízení pomůcky nezbytné pro zapojení žáka i ve školském zařízení. V případě, že účast na aktivitách školského zařízení vyžaduje u žáka také přítomnost asistenta pedagoga, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo přítomnost další osoby, poskytuje se jejich služba adekvátně potřebám žáka a délce pobytu ve školní družině. Obdobně platí i u využívání prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace.

Pokud žák navštěvuje školní družinu a jeho zapojení do činností školského zařízení vyžaduje služby:

- a) asistenta pedagoga - 0,25 úvazku
- b) tlumočnicka českého znakového jazyka - po dobu vzdělávání žáka – max. 0,25 úvazku
- c) nebo přepisovatele pro neslyšící,

jsou služby těchto odborníků zajištěny na dobu nezbytně nutnou - po dobu vzdělávání žáka.

Pokud bude vzdělávání žáka vyžadovat asistenta pedagoga ve školní družině, asistent pedagoga bude poskytován od 3. stupně podpurných opatření v rozsahu od 0,25 úvazku, přičemž rozsah práce asistenta pedagoga je stanoven tak, aby mohl zajistit potřebnou podporu žáka ve školní družině. Asistent pedagoga může poskytovat podporu při vzdělávání žákovi nebo více žákům současně, a to s ohledem na povahu speciálních vzdělávacích potřeb těchto žáků.

Pro rozvoj talentovaných žáků budou na základě odborného vyšetření nabízeny další aktivity v oblasti jejich zájmů nad rámec činnosti.

V. Popis materiálních podmínek

Školní družina využívá pro svou každodenní činnost vlastní prostory školy zařízené jako herny, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám žáků mladšího školního věku. Pro zájmové činnosti využíváme další vhodné prostory v budově školy. Pro hry v odpoledních hodinách

Ize využívat školní tělocvičnu, školní zahradu, odbornou učebnu výpočetní techniky, cvičnou kuchyňku, učebnu výtvarné výchovy a dílen, učebny speciálních tříd a školní knihovnu. Pedagogičtí pracovníci sledují další možnosti doplňování a vylepšování materiálních podmínek. Jsme vybaveni odpovídajícím spotřebním materiálem a pomůckami - stolní hry, stavebnice, dětské časopisy, hudební nástroje, příruční knihovna, sportovní náradí, audiovizuální technika, počítače. Pro herní činnosti si žáci mohou vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobné cvičební náčiní. Vše je umístěno tak, aby si je žáci mohli brát i ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení. Pro aktivity venku si mohou žáci vybrat sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, badminton, hokejky, kočárky, pomůcky na tvořivé hry s pískem a další. Na kreslení mohou žáci použít křídly, pastelky, voskovky, vodové barvy. Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků máme přímo v učebnách školní družiny příruční knihovny vybavené dětskými knížkami. Žáci také rádi využívají různé hry k rozvoji slovní zásoby, nácviku abecedy, skládání slov a vět, pexesa s písmeny apod. Školní družina je vybavena audiovizuální technikou. Pro práci na počítačích mohou žáci využít učebnu informatiky.

Obuv a oděvy si žáci ukládají do svých šatních skříněk.

V okolí školní družiny a školy využíváme krásné přírodní prostředí, chodíme na vycházky podél řeky Vltavy a to vše využíváme jako zdroj poznání i možností k rekreačním činnostem. Pro pobyt venku a k rozvoji pohybových dovedností a schopností využíváme také obecní Duhové hřiště, které se nachází zhruba 250 m od školy.

VI. Popis personálních podmínek

Profil vychovatelky školní družiny

- má vysokou míru empatie a dovede projevovat vřelý vztah k žákům
- umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně jednat se žáky
- zná širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku žáků a umí je řídit a organizovat
- má organizační schopnosti, umí žáky motivovat
- využívá široké spektrum rekreačních a zájmových činností a vybranými aktivitami dokáže v žácích vzbuzovat zájem o tyto činnosti, podporuje jejich sebevědomí a rozvíjí pozitivní stránky osobnosti
- zná, dodržuje a používá při práci se žáky platné zákonné normy, vnitřní směrnice školy a bezpečnostní předpisy

Zájmové vzdělávání zajišťují kvalifikované vychovatelky, které se průběžně profesně vzdělávají. Vychovatelky školní družiny se účastní každoročně seminářů, které slouží k jejich dalšímu vzdělávání a profesnímu růstu. Své znalosti si též doplňují a rozšiřují formou samostudia. Cílem všech pedagogů je vytvořit takové prostředí, ve kterém se všichni budou cítit příjemně a bezpečně. Chovají se a jednají profesionálním způsobem, jednají vždy v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti školní družiny. Funkce vychovatelky v naší školní družině spočívá v tom, že je žákům rádkyní, mentorem, inspiruje je k tvůrčím a rozvíjejícím činnostem, vede žáky k využívání volného času vhodným způsobem, obohacuje jejich vzdělání o nové poznatky a dovednosti, podporuje jejich samostatnost a aktivitu. Denní podstatou pedagogické práce vychovatelek je řízená činnost jdoucí ruku v ruce s tvořivou improvizací, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, vnímání celé osobnosti žáka a získávání jej ke spolupráci.

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce.

VII. Ekonomické podmínky

Na základě zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání, § 123, odst. 4, stanovuje ředitel školy výši měsíční úplaty za každého žáka přijatého do školní družiny. S částkou a způsobem platby jsou zákonní zástupci seznámeni při zápisu do ŠD. Platba celé roční částky za zájmové vzdělávání musí být uhrazena nejpozději do **20. září** daného školního roku platbou na účet školy č.

524804309/0800. Příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů školní družiny činí 50,- Kč měsíčně. Platba se provádí převodem na účet školy, popřípadě po dohodě s ředitelem školy v kanceláři školy hotově. Tyto finanční prostředky jsou použity především na nákup materiálu, zajištění pitného režimu a provozní náklady. Úplata za zájmové vzdělávání může být po dohodě s ředitelem školy ve výjimečných případech hrazena ve dvou splátkách, za období září až prosinec a leden až červen. Zákonní zástupci, kterých se týká možnost osvobození od úplaty, podávají žádost u ředitele školy zároveň s potvrzením odboru sociálních dávek (bližší informace jsou uvedeny ve Vnitřním řádu školní družiny). Úplata může být zároveň krácena při přerušení činnosti školní družiny delší než 5 dní (např. uzavření školy apod.) dle platných nařízení MŠMT.

Podmínky úplaty:

- přijetím žáka vyplývá povinnost zaplatit poplatek do stanoveného termínu
- pokud žák ukončí docházku do školní družiny před skončením školního roku, bude na základě písemné žádosti zákonného zástupce poměrná částka vrácena
- úplata může být snížena nebo prominuta žákovi, pokud je společně posuzovanou osobou pro nárok sociálního příspěvku, který pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba

VIII. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Žáci jsou při nástupu do školní družiny poučeni o bezpečnosti a chování ve všech prostorách školy využívaných školní družinou (herny, společná chodba, WC, školní jídelna, školní cvičná kuchyňka, učebna informatiky, Duhové hřiště, školní zahrada tělocvična, okolí školy). Pro činnost školní družiny platí provozní řády pracoven.

Bezpečnost žáků při přechodu ze tříd po skončení vyučování do školní družiny nebo ze školní družiny do zájmových kroužků pořádaných školou je zajištěna osobním předáváním žáků mezi učiteli, asistenty pedagoga, vedoucími kroužků a vychovatelkami. Vnitřní řád školní družiny jasně stanovuje podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví všech žáků ve školní družině a upravuje podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky a pravidlech chování žáků, podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před rizikovými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí a upřesňuje podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků.

Žáci školní družiny jsou pravidelně seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s postupy, které zvyšují jejich bezpečnost. Jedná se zejména o možná rizika vyplývající z činnosti a provozu školní družiny, při volnočasových aktivitách, přesunech, účasti žáků na různých akcích apod.

Školní družina vytváří podmínky ochrany žáků před fyzickým i psychickým násilím, diskriminací, nepřátelstvím, šikanou a dalšími rizikovými jevy a pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny.

Úrazy jsou evidovány ve školní knize úrazů.

Zajišťujeme bezpečnost účastníků a minimalizujeme možné úrazy. Žáci školní družiny jsou pravidelně seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s postupy, které zvyšují jejich bezpečnost. Před každou aktivitou jsou pravidelně poučováni o bezpečnostních pravidlech a postupech při jednotlivých činnostech. Jedná se zejména o možná rizika vyplývající z činnosti a provozu školní družiny, při volnočasových aktivitách, přesunech, účasti žáků na různých akcích apod. Jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období, při sportování.

Stejně tak je nutno se vyvarovat rizikům spojených např. s používáním svíček, ohně, překonávání překážek při sportovních aktivitách apod. Školní družina vytváří podmínky ochrany žáků před násilím, šikanou a dalšími rizikovými jevy a pro vhodnou spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny. Všechny úrazy a poranění jsou evidovány ve školní knize úrazů.

Důraz je však kladen nejen na zajišťování fyzické bezpečnosti, ale také bezpečnosti emocionální a sociální. Je kladen důraz na utváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde tak své místo ve zdravé sociální skupině.

Podmínky pro utváření a upevňování hygienických a bezpečnostních návyků

- vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny podle platných norem
- ochrana žáků před úrazem, zajištění bezpečnosti při všech činnostech
- výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostor
- dostupnost prostředků první pomoci a kontaktů na lékaře
- praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky

- klidné prostředí
- příznivé sociální klima - otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, spolupráce a pomoc druhému
- respekt k potřebám každého jedince a jeho osobním problémům
- věková přiměřenost a vhodná motivace
- dostatečná zpětná vazba
- ochrana žáků před násilím, nepřátelstvím, diskriminací, šikanou a dalšími rizikovými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školní družiny
- včasná informovanost žáků a jejich zákonných zástupců o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě, podmínkách vzdělávání

Příchod a odchod žáků ŠD

Provoz ranní školní družiny začíná v 6:00 hodin a končí v 7:30, kdy začíná vyučování. Při ranním provozu přejímá vychovatelka zodpovědnost za žáka až po jeho příchodu do třídy. Do té doby za něj odpovídá osoba, která ho do družiny přivedla (zákonný zástupce nebo jím pověřená osoba). Po ukončení vyučování je vychovatelka zodpovědná za bezpečnost žáka až po jeho předání třídním učitelem nebo učitelem koncové hodiny. Při docházce do ranní školní družiny je doprovod žáka povinen po ohlášeném vstupu do školy dovést žáka k jeho šatní skřínce a po převlečení a přezutí žáka předává vychovatelce školní družiny nebo jinému pedagogickému pracovníku. Po skončení vyučování jsou žáci jednotlivých oddělení předáváni vychovatelce školní družiny vyučujícím koncové hodiny na předem určeném místě.

Na vyučování odcházejí žáci do tříd samostatně v 7:25 hodin. Odpolední provoz začíná v 11:05 hodin a končí v 16:00 hodin. S vychovatelkou odcházejí všichni žáci na oběd do školní jídelny a vracejí se opět všichni společně. Žáky, kteří v odpoledních hodinách navštěvují zájmový kroužek, si vyzvedává vedoucí zájmového kroužku osobně v oddělení školní družiny a po ukončení činnosti zájmového kroužku předává žáka vychovatelce daného oddělení školní družiny. V případě přerušované docházky (např. odchod na zájmové kroužky a návrat z nich) zodpovídá za žáky vedoucí kroužku nebo jiná pověřená osoba. Na základě písemného souhlasu zákonného zástupce mohou žáci 4. a 5. ročníku po ukončení vyučování a při každém přesunu v prostorách školy přecházet sami do školní družiny (šatna, školní jídelna, zájmový kroužek).

IX. Evaluace, autoevaluace a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny. Provádí je vedoucí vychovatelka, jednotlivé vychovatelky a v rámci autoevaluace i samotní žáci. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně-vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány výchovně vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Hodnocení tematických celků či jednotlivých aktivit probíhá průběžně během celého procesu a na konci každého celku či aktivity.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy či neúspěchy, dáváme jim zpětnou vazbu a zároveň necháváme prostor pro žakovské vyjádření. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o jeho pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

X. Obsah vzdělávání

Představuje konkrétní podobu rozpracování dané formy zájmového vzdělávání. Navazuje na vzdělávací oblasti převzaté z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání naší školy. Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času. Všechny činnosti a aktivity ve školní družině jsou v souladu s cíli základního vzdělávání, vymezenými školským zákonem č. 561/2004 Sb., v platném znění, s důrazem na obsah § 2 tohoto zákona a s vyhláškou č. 74/2005 Sb., v platném znění. Zároveň jsou v souladu s cíli zájmového vzdělávání, rozpracovanými ve výstupech a kompetencích ŠVP zájmového vzdělávání.

Z obsahu činnosti školní družiny vyplývají tyto úkoly:

- I. Zdokonalovat výchovně vzdělávací činnosti školní družiny. Tvořivě využívat výchovně vzdělávací činnost.
- II. Aktivně spolupracovat se zákonnými zástupci žáků a školou.
- III. Funkčně využívat všech možností (tělocvičnu, odborné pracovny, školní zahradu, venkovní učebnu, obecní hřiště a prostory družiny).
- IV. Preventivní program (budování kvalitních sociálních vazeb mezi pedagogickými pracovníky, žáky a jejich rodinnými příslušníky).
- V. Prevence rizikových jevů (kouření, závislost na drogách, alkohol, šikanování, vandalismus, záškoláctví).

Obsah vzdělávání vede k rozvoji klíčových kompetencí. Koncepce našeho školního vzdělávacího programu vyžaduje komplexní přístup. Zahrnuje nejen jednotlivé činnosti, ale zejména jejich návaznost na další aktivity a jejich využívání pro celkové výchovné působení. Zvláštní důraz klademe na navozování situací a činností, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

Při sestavování obsahové náplně se zaměřujeme na oblast „**Člověk a jeho svět**“. Do této vzdělávací oblasti jsme zároveň integrovali oblasti „**Člověk a zdraví, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a kultura a Člověk a svět práce**“.

Rozvíjíme poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich.

Žáci se učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Na počátku každého školního roku sestavujeme Rámcový roční plán příležitostných akcí (v něm budou zpracovány společné akce pro všechna oddělení) a Roční plán činnosti, který je rozpracován po měsících. Měsíční plány činnosti jsou umístěny na viditelném místě v prostorách ŠD tak, aby se zákonní zástupci mohli seznámit s jejich obsahem. Jsou v nich zakotveny činnosti, které se člení do šesti tematických celků.

Oblasti výchovně vzdělávací činnosti

Člověk a jeho svět

Člověk a společnost

Člověk a příroda
Člověk a kultura
Člověk a zdraví
Člověk a svět práce

1. Člověk a jeho svět-Místo, kde žijeme

Žáci poznávají nejbližší okolí, organizaci školy, školní družiny, určení významných objektů, orientaci v prostoru a čase, besedují o naší obci a její historii, poznávají historii naší vlasti; oblast zahrnuje zásady bezpečnosti na cestě do školy, vycházkách a dopravní výchovu.

- poznávání nejbližšího okolí
- organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti
- tematické vycházky do okolí školy, bezpečná cesta do školy
- služby v obci - tematické hry, malování toho, co nás zaujalo
- regionální pohádky, či pověsti, historie obce, významné osobnosti
- posilování vztahů k místním tradicím
- poznáváme naši obec - plán města, důležité instituce, kulturní památky
- dopravní výchova - řešení dopravních situací jak teoretických tak i praktických, didaktické hry s dopravními značkami, malování značek a dopravních prostředků, povinnosti chodce → ekologie - zájem o to, jak vypadá naše okolí, třídění odpadů.....
- práce s počítačem

2. Člověk a společnost

Žáci si osvojují zásady vhodného a společenského chování, toleranci, empatii, respekt, vzájemnou úctu, komunikaci slovní i mimoslovní, dodržování pravidel ve společnosti, předcházení rizikovým jevům, zařazení prvků etické, multikulturní a mediální výchovy. → osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi

- uvědomování si významu a podstaty tolerance a vzájemné úcty
- základní práva a povinnosti občana
- rodina, mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí, kultura, vztahy mezi lidmi, práva lidí
- osvojování a dodržování základů společenského chování
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení, které je založeno na vzájemné úctě, toleranci a radosti ze spolupráce
- prvky mediální výchovy

- učit žáky zacházet s odlišnostmi mezi lidmi
- život v kulturně heterogenní společnosti
- tolerance k národnostním menšinám
- mateřský jazyk a národnost
- násilí, rasismus a šikana
- náboženské tradice a současnost
- bilingvismus

3. Člověk a příroda

Žáci se seznamují s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody prostřednictvím vycházek a pobytů v přírodě, pozorováním změn; využívají encyklopedie. Svoje poznatky pak následně využívají i ve výtvarném či jiném zpracování.

- pozorování proměn přírody v závislosti na střídání ročních období
- voda, vzduch, nerosty, horniny, půda, rostliny, živočichové, houby, životní podmínky
- chování v přírodě
- poznávání rostlin a živočichů
- četba příběhů, bajek a pohádek o zvířatech
- péče o pokojové květiny
- život v lese, na poli, u rybníka a na louce
- zvířata ve městě
- orientace v přírodě - určování světových stran různými způsoby
- neživá příroda kolem nás
- osvojování základů ochrany přírody

4. Člověk a kultura

Žáci se učí využít správně a účelně svůj volný čas, využít nabízené pozitivní modely realizace volného času a vytvořit si základy pro smysluplné volnočasové aktivity.

- rozvoj tvořivosti žáků, získávání nových zkušeností a praktických dovedností
- rozvoj schopnosti vnímat
- rozvoj citlivosti, využívání všech smyslů prostřednictvím výtvarné činnosti, hudby, zpěvu, tance, literárně – dramatických činností
- pojmenování některých kulturních a historických památek → poznávání významných událostí regionu

- orientace v čase, dodržování denního režimu
- vnímání krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, jejich pozorování
- využívání bezpečných míst pro hru a trávení volného času
- rozvoj potřeby sounáležitosti, odpovědnosti za kvalitu provedené práce
- rozvoj sebezodpovědnosti
- podpora účelné komunikace a sociálních vztahů mezi žáky

5. Člověk a zdraví

Žáci poznávají sebe sama, získávají znalosti o péči, zdraví a nemocech, o úrazech a jejich předcházení, o zdravotní prevenci, o osobní hygieně a čistotě, umí ošetřit drobná poranění a besedují na toto téma.

- poznáváme sami sebe - prohlubování znalostí o zdravotní prevenci a odpovědnosti za své zdraví
- péče o zdraví, jeho ochrana
- rozvoj povědomí o oblasti - zdravá výživa, návykové látky, pitný režim, osobní bezpečí, šikana, pohybové aktivity
- průběžná péče o osobní hygienu, předcházení úrazům
- nácvik ošetření jednoduchého poranění
- seznámení žáků s důležitými telefonními čísly
- zásady správné výživy a správného stolování
- co nám škodí, jídlo jako droga
- pohybové a tělovýchovné aktivity s pravidelným pobytem venku

6. Člověk a svět práce

Žáci se učí vytvářet a dodržovat správný režim, podporují vytváření pravidelných návyků, učí se umění využít správně a účelně svůj volný čas, vytváří si základy pro využívání volného času smysluplnými volnočasovými aktivitami.

- rozvoj pracovních schopností, tvořivosti, pracovní kázně, vytrvalosti
- práce s drobným materiálem, pěstitelské práce, příprava pokrmů
- rozvoj počítačové gramotnosti
- seznamování s různými materiály a jeho vlastnostmi
- zvládání pracovních postupů
- dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci

- práce s drobným přírodním materiálem, různými modelovacími hmotami, s papírem, kartonem, textilem, se dřevem, pedigem, vlnou a látkami, práce se stavebnicemi
- rozvoj potřeby sounáležitosti, odpovědnosti za kvalitu provedené práce
- podpora účelné komunikace a sociálních vztahů mezi žáky

Obsah výchovně vzdělávací činnosti vychází z aktuálních nabídek a možností.

Září

- poučení o bezpečnosti, úrazech, řádu ŠD
- pravidla bezpečného chování při cestě do školy a zpět
- výstava prací dětí ŠD v prostorách školní družiny, výzdoba heren

Říjen

- přichází podzim – pozorování změn v přírodě
- ochrana životního prostředí, třídění odpadu
- sběr a práce s přírodninami – kaštiny, žaludy, listy, plody
- drakiáda

Listopad

- příroda se připravuje na zimu – další změny v přírodě
- chování při pobytu v přírodě
- péče o naše zdraví – oblékání, vitamíny, ovoce
- příprava na Vánoce – výrobky na vánoční trhy

Prosinec

- čertovský týden, Mikuláš, čerti, anděl, mikulášská veselice
- zimní výzdoba heren
- vánoční trhy – výrobky na vánoční trhy
- vánoční besídka
- příkrmování zvěře – ptačí strom

Leden

- zimní sportování
- pozorování změn v přírodě, zvířecích stop ve sněhu
- zimní radovánky – soutěž ve sněhových stavbách
- výroba dárků budoucím prvňáčkům – k zápisu do 1. třídy

Únor

- masopust – výroba masek , karneval
- svátek sv. Valentýna
- práce s různými materiály
- vycházky k řece Vltavě – krmení vodního ptactva

Březen

- příchod jara, vítání jara
- Velikonoce – výroba výrobků na velikonoční trhy
- jarní výzdoba heren, oken
- jarní vycházky – poznáváme květiny v přírodě i na zahrádkách

Duben

- měsíc bezpečnosti – přecházení vozovky, povinnosti cyklisty
- činnosti na počítačích
- práce s knihou – návštěva knihovny v budově školy
- příprava na čarodějnice
- zahájení aktivit na venkovním hřišti

Květen

- jarní příroda – změny v přírodě
- výroba dárečků ke Dni matek
- společné sportování – turnaj ve vybíjené

Červen

- prázdniny jsou za dveřmi – chování kamarádů jeden k druhému
- oslava Dne dětí – nejoblíbenější hry v místnosti i venku
- vycházky do lesa – poznávám život v lese, lesní plody
- hledání typů na výlety a správné trávení volného času

XI. Klíčové kompetence, průřezová témata

Činnost školní družiny jako vzdělávací soustavy ústí v získávání klíčových kompetencí. Pojem kompetence je chápán jako souhrn znalostí, schopností, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotných orientací, které jsou předpokladem k výkonu činnosti.

Kompetence jsou soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů a lze je chápat jako sdružené jednotlivé vzdělávací cíle.

Představují soubor znalostí, rozvinutých do schopností a povýšených na dovednosti, které jednotlivec umí využít v praxi.

Do školní družiny přicházejí žáci s různou mírou předchozích zkušeností, z různého sociálního prostředí, s odlišnými dispozicemi a také s odlišnými zájmy.

ŠD napomáhá rozvíjet klíčové kompetence rozpracované ve školním vzdělávacím programu zejména tím, že bude ve všech etapách vzdělávání vybavovat každého jednotlivce kompetencemi na té úrovni, která je pro žáka osobně dosažitelná.

1. Kompetence k učení

- žák se učí s chutí
- započatou práci dokončí
- vybírá a využívá vhodné způsoby pro efektivní učení
- umí kriticky hodnotit své výkony
- učí se nejen spontánně, ale také vědomě
- všímá si souvislostí mezi jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje
- získává vědomosti z různých pramenů a zdrojů
- získané poznatky dává do souvislostí a užívá je v praktickém životě
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi

2. Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace, snaží se je pochopit
- dokáže přijmout a vyřešit problém a v případě nezdaru ví, kde hledat pomoc
- dokáže se s problémem svěřit
- chápe, že vyhýbání se a obcházení problémů nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení
- dokáže se ze svých chyb a problémů poučit
- nenechá se odradit nezdarem
- uvědomuje si a přijímá důsledky a zodpovědnost za svá rozhodnutí

3. Kompetence komunikativní

- umí vyjádřit a pojmenovat své myšlenky, názory a pocity
- dokáže vyslechnout druhého

- obhajuje svůj názor
- dokáže přijmout názory druhých
- vytváří kvalitní vztahy a navazuje kontakty s okolním světem
- umí prezentovat svou práci
- zvládá základní pravidla slušného chování
- zná rizika komunikace s cizími lidmi
- projevuje se kultivovaně

4. Kompetence sociální a interpersonální

- dokáže rozpoznat klady a zápory své osobnosti a umí s nimi pracovat
- projevuje citlivost a ohleduplnost, reaguje na konkrétní situace
- rozlišuje vhodné a nevhodné chování a uvědomuje si jeho následky
- vnímá nespravedlnost a agresivitu a ví, jak se jim bránit
- zvládá práci ve skupině
- dokáže se nejen prosadit, ale i podřídit nebo přijmout kompromis
- přijímá a dodržuje dohodnutá pravidla, aktivně se účastní vytváření pravidel společného soužití ve skupině
- dokáže nabídnout a přijmout pomoc, v případě nouze ví, kde ji hledat
- má zdravé sebevědomí,
- vyjadřuje své názory a pocity, hodnotí sebe i ostatní
- je schopen respektovat druhé, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- podílí se na vytváření správného klimatu v daném kolektivu

5. Kompetence občanské, činnosti a pracovní

- zná svá práva a povinnosti
- uvědomuje si hodnotu spolupráce a pomoci
- chápe a dodržuje zásady společenského chování
- odmítá násilí na sobě i druhých
- zná pravidla správné životosprávy a ochrany zdraví

- zapojuje se do činností týkajících se ochrany životního prostředí
- udržuje čistotu a pořádek svého okolí, pracovního místa a ve svých věcech
- pracuje s různými materiály a umí je efektivně využívat
- dodržuje pracovní postupy, práci si správně naplánuje a dokončí ji
- umí ohodnotit výsledky své práce i práce ostatních
- má radost z dobře vykonané práce
- dodržuje zásady bezpečnosti

6. Kompetence k trávení volného času

- umí účelně trávit volný čas
- vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic
- upevňuje návyky pro dodržování zdravého životního stylu
- rozvíjí své zájmy, záliby a nadání
- dokáže říct „NE“ na aktivity neodpovídající jeho momentální náladě, nebo na ty, které by jej mohli nějakým způsobem ohrozit
- umí vhodně a dostatečně relaxovat
- pracovní nasazení, popř. stres dokáže kompenzovat kvalitními a vhodnými aktivitami
- rozvíjí své zdravé sebevědomí

Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. V zájmovém vzdělávání je naplňujeme napříč všemi realizovanými činnostmi.

Osobnostní a sociální výchova: podporujeme tvůrčí schopnosti a činnosti žáků, originalitu, nápady a možnost prezentovat se na veřejnosti (výstavky, vystoupení, soutěže), zejména kladně hodnotíme činnosti a výsledky prací žáka, posuzujeme individuální rozvoj a pokrok žáka.

Výchova demokratického občana: předcházíme rizikovým jevům nabídkou pestré zájmové činnosti, spolupracujeme s třídní učitelkou, pedagogickými pracovníky, zákonnými zástupci a vedením školy, respektujeme práva a povinnosti žáků, dbáme na dodržování pravidel

stanovených školou a školní družinou, vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, chování a zdraví, podporujeme žáky v prezentaci jejich myšlenek a názorů, rozvíjíme jejich dovednosti a schopnosti, rozvíjíme estetické vnímání, pozorování a soustředění, podporujeme žáky ve schopnosti vyjádřit své pocity, myšlenky, sdělení řešení problému, pomáháme žákovi získat přehled námětů a možností využití volného času a jeho plánování, vytváříme pozitivní vztah k sobě samému i k druhým, poznáváme žáka individuálně i ve skupině, v oddělení, respektujeme ho, vnímáme rozdílnosti, podporujeme odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, vedeme žáky k sebepoznávání formou nabídky různých her a činností.

Mediální výchova: seznamujeme žáky s dětskými časopisy, vnímáme a posuzujeme názory autora, vyhledáváme informace k danému tématu z různých mediálních zdrojů (tisk, odborná literatura, rozhlas, televize, internet), prezentujeme je, vyjadřujeme svůj názor, zaujímáme stanovisko k názoru žáků, posuzujeme výběr televizních pořadů a kriticky hodnotíme čas strávený u televize a u počítače, podporujeme vzájemnou komunikaci a spolupráci žáků, vedeme žáky k rozlišování typu pořadů a k jeho správné volbě, při tvorbě mediálního sdělení přispíváme k propagaci činnosti ŠD.

Multikulturní výchova: podporujeme a rozvíjíme zásady slušného chování v různých situacích, vedeme žáky ke vzájemné toleranci, posuzujeme důvod vzniku projevů nesnášenlivosti, snažíme se zabezpečit příjemnou atmosféru a toleranci vůči příslušníkům jiných národností, posuzujeme každého žáka individuálně, s jeho individuálními zvláštnostmi a jako nedílnou jednotu tělesné i duševní stránky, respektujeme rozdíly mezi žáky z různého prostředí, respektujeme a podporujeme právo všech žáků žít, pracovat společně a podílet se na spolupráci, udržujeme tolerantní vztahy a rozvoj spolupráce mezi žáky a dospělými, uvědomujeme si význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti žáka, rozvíjíme u žáků tolerantní chování, předcházíme konfliktům, hovoříme o nich, přijímáme kritiku i sebekritiku, vyzdvihujeme zejména kladný postoj k řešení nejrůznějších situací.

Environmentální výchova: zdůvodňujeme význam vody, zdravého ovzduší a životního prostředí, třídění odpadů; posuzujeme skutečnost v oblastech jako např. odpady, příroda a prostředí kolem nás; zkoumáme vztah člověka k prostředí, hodnotíme náš životní styl, vliv prostředí na zdraví, objasňujeme význam ekologického chování, ochrany přírody a kulturních památek, vedeme žáky k ochraně prostředí v areálu školy a k péči o školní zahradu.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: srovnáváme život našich žáků s životem dětí v jiných zemích, vyhledáváme v informačních zdrojích zvyky a tradice národů Evropy, nabízíme žákům poznávání regionální historie a kultury.

XII. Řád školní družiny

VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ředitel školy, jejíž činnost vykonává Základní škola a Mateřská škola Kamýk nad Vltavou, příspěvková organizace, vydává v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění, zákonem č.258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a dalšími souvisejícími platnými předpisy tento vnitřní řád školní družiny, kterým se upřesňují vzájemné vztahy mezi žáky, jejich zákonnými zástupci a zaměstnanci školy, který upravuje organizaci, provoz, vnitřní režim školní družiny, podrobnosti k docházce do školní družiny a zejména upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků, jejich zákonných zástupců, zaměstnanců školy a všech zainteresovaných s přihlédnutím k místním podmínkám. Upravuje podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky, se všemi zaměstnanci školy a pravidlech chování žáků, podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před rizikovými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí a upřesňuje podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků.

Je závazný pro žáky, jejich zákonné zástupce, zaměstnance školy a všechny další účastníky zájmového vzdělávání ve školní družině a na akcích pořádaných školní družinou.

Vnitřní řád školní družiny je součástí systému vnitřních předpisů školy. Některá další ustanovení jsou podrobněji zpracována v samostatných vnitřních předpisech a směrnicích školy.

Vypracoval ředitel školy: Mgr. Radek Behenský

Projednáno na pedagogické radě dne: 25.1.2021

Platnost ode dne: 1.1.2021

Účinnost ode dne: 1.2.2021

Č.j.: 740/2020

Tento vnitřní řád školní družiny nahrazuje původní vnitřní řád školní družiny z 9.3. 2020.

Vychází z platných právních předpisů a jejich pozdějších změn:

- *Zákon č. 104/1991 Sb. úmluva o právech dítěte*
- *Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí*
- *Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví*
- *Zákon č. 500/2004 Sb. o správním řízení (Správní řád)*
- *Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním a dalším vzdělávání (Školský zákon)*
- *Zákon č. 379/2005 Sb. o ochraně před tabákovými výrobky*
- *Zákon č. 89/2012 Sb. nový občanský zákoník*
- *Vyhláška č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení*
- *Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných*

1/ Práva a povinnosti účastníků zájmového vzdělávání

Předmět činnosti, cíle zájmového vzdělávání

Rozvoj osobnosti žáka probíhá ve spolupráci rodiny a školní družiny.

- podporuje rozvoj osobnosti žáka,
- podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji,
- podílí se na osvojování základních pravidel chování,
- podporuje získávání základních životních hodnot a mezilidských vztahů,
- vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání,
- napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje žáků,
- poskytuje speciálně pedagogickou péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami,
- vytváří podmínky pro rozvoj nadaných žáků.

Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení. Zájmové vzdělávání je právně ukotveno v zákoně č.561/2004 Sb.,o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a je zde definováno v § 111 jako vzdělávání poskytující účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání jednoznačně napomáhá naplňovat vzdělávací cíle stanovené školským zákonem. Zájmové vzdělávání neposkytuje stupeň vzdělání, zabývá se však aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (relaxační a regenerační), sociální a preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent, upevňuje sociální vztahy.

Ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání pracují kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, což je garancí kvality a odbornosti vzdělávání v oblasti volného času.

Prováděcím právním předpisem MŠMT ke školskému zákonu č. 561/2004 Sb. pro školská zařízení pro zájmové vzdělávání je **vyhláška č. 74/2005 sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů**, která stanoví podrobnosti o obsahu a rozsahu jejich činnosti, organizaci a podmínkách provozu, o podmínkách přijímání a o podmínkách úhrady za školské služby.

Účastník zájmového vzdělávání

Účastníky zájmového vzdělávání jsou děti a žáci; účastníky mohou být také pedagogičtí pracovníci, zákonní zástupci nezletilých účastníků, popřípadě další fyzické osoby.

Formy zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání lze uskutečňovat zejména těmito formami:

- a) příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností nespojenou s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání,
- b) pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností,
- c) další činností spojenou s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání,
- d) osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti a žáky, popřípadě i další osoby, činností vedoucí k prevenci rizikového chování a výchovou k dobrovolnictví,
- e) individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí a žáků,
- f) využitím otevřené nabídky spontánních činností.

Práva žáků

Žák má všechna práva, jak jsou stanovena v Úmluvě o právech dítěte a práva zakotvená v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) v platném znění.

Žák má právo zejména:

- na svobodu projevu, náboženství, na svobodu myšlení, na ochranu před násilím, aby mu byla poskytována ochrana před jakoukoliv formou diskriminace, před fyzickým nebo psychickým násilím, nepřátelstvím, šikanou, zneužíváním, zanedbáváním, před sociálně patologickými jevy a všemi druhy toxikománií,
- na emočně kladné prostředí a projevování pozitivních modelů chování,
- být respektován jako jedinec s možností rozvoje, kterým si chce potvrzovat svoji identitu,
- být respektován jako individualita, která si tvoří svůj vlastní život,
- na kvalitní zájmové vzdělání v rozsahu poskytovaném školní družinou podle jeho schopností a na podporu rozvoje jeho osobnosti,
- na bezpečnost a ochranu zdraví během všech činností školní družiny,
- na fyzicky a psychicky bezpečné prostředí při jeho pobytu ve školní družině,
- zúčastnit se všech aktivit výchovných, vzdělávacích a zájmových, zajišťovaných školní družinou v čase docházky, ke které byl přijat, pokud to dovolí jeho zdravotní stav,
- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na řádné vzdělávání v podmínkách zabezpečujících důstojnost, podporující sebedůvěru a umožňující aktivní účast ve společnosti,
- na životní úroveň nezbytnou pro jeho tělesný, duševní, duchovní, mravní a sociální rozvoj,
- na vzdělání a na rovný přístup ke vzdělávání,
- na plný rozvoj osobnosti,

- na informace o průběhu a výsledcích zájmového vzdělávání,
- na informace a poradenskou pomoc v záležitostech týkajících se vzdělávání podle Zákona č.561/2004 Sb.,(školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- vyjadřovat se k rozhodnutím týkajících se podstatných záležitostí jeho zájmového vzdělávání; přičemž vyjádřením žáků musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje,
- být vždy vyslechnut.

Povinnosti žáků

Žáci školní družiny dbají na dodržování pravidel slušného chování a to jak ve styku se všemi dospělými osobami ve škole, tak i mezi spolužáky. K povinnostem žáků patří chovat se podle pravidel soužití, která se stanoví na začátku školního roku.

Žák má zejména tyto povinnosti:

- dodržovat stanovená pravidla soužití ve školní družině,
- plnit pokyny pedagogických pracovníků školy, které jsou v souladu s právními předpisy, školním řádem, vnitřním řádem školní družiny a respektovat pokyny všech zaměstnanců školy,
- šetrně zacházet s materiálem, pomůckami, hrami a ostatními prostředky ke vzdělávání ve školní družině,
- vzájemně si pomáhat a neubližovat si s ostatními spolužáky,
- dodržovat pravidla kulturního a slušného chování,
- nedopouštět se projevů rasismu, násilí, nepřátelství, diskriminace a šikanování, nedopouštět se dalších rizikových jevů
- řádně docházet do školní družiny dle údajů na přihlášce,
- dodržovat vnitřní řád školní družiny a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byl seznámen,
- po vstupu do školní družiny se přezout a odložit si svršky v určené šatní skříňce,
- nenosit cenné věci, větší obnosy peněz, vlastní hračky a hry, předměty ohrožující mravní výchovu a předměty nesouvisející se zájmovým vzděláváním ve školní družině; pokud žák přinese do školní družiny mobilní telefon nebo jakoukoliv jinou elektroniku (tablety, iPhone, MP3/MP4 přehrávače apod.), musí ji mít vypnutou po celou dobu pobytu ve školní družině a uklizenou ve školní tašce, s výjimkou aktivit k tomu určených,
- zjistí-li žák ztrátu osobní věci, oznámí tuto skutečnost neprodleně vychovatelce,
- nenosit v budovách školy žádnou pokrývku hlavy, pokud toto není ze zdravotních důvodů doporučeno lékařem nebo není jinak dohodnuto se zákonnými zástupci,
- mít řádně uzavřenou a uzamčenou šatní skříňku,
- dodržovat přísný zákaz kouření, pití alkoholu a šíření či užívání jakýchkoliv psychotropních látek v celém areálu školy i na všech akcích pořádaných školou (nedodržení tohoto ustanovení bude považováno za závažné porušení vnitřního řádu školní družiny),

- zapomenuté a nalezené předměty v areálu školy a školní družiny odevzdat vychovatelce.

Pravidla soužití ve školní družině:

- pomáháme si
- respektujeme různost
- po dokončení činnosti uklidíme prostor a všechn materiál a pomůcky
- udržujeme svoje věci v pořádku
- šetříme hlas, v kontaktu s ostatními mluvíme přiměřeně hlasitě, neskáčeme si do řeči
- nasloucháme si
- ve třídě chodíme krokem, neběháme
- dodržujeme pokyny všech zaměstnanců školy
- neničíme práci druhých
- chováme se k ostatním hezky, neubližujeme
- umíme se omluvit, poprosit a poděkovat
- chováme se tak, abychom svoji činností nerušili ostatní
- zdravíme
- chováme se tak, abychom nikoho neomezovali v jeho svobodě projevu, případně náboženství
- předcházíme projevům násilí, diskriminace, xenofobie, nepřátelství, vandalismu, šikany a dalším rizikovým projevům chování
- chráníme se před fyzickým nebo psychickým násilím, zneužíváním, zanedbáváním, před sociálně patologickými jevy a všemi druhy toxikománií
- respektujeme názory druhých

Práva zákonných zástupců žáků:

- na svobodnou volbu zájmového vzdělávání pro své dítě,
- právo na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svého dítěte, o obsahu a tématech vzdělávání,
- právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím školní družiny týkajících se vzdělávání dětí (náměty a připomínky lze projednávat s vychovatelkou, stížnosti se podávají písemně k rukám ředitele a jejich vyřízení se řídí správním řádem),
- právo na poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání svého dítěte v rámci zájmového vzdělávání, na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školského zákona,
- být informováni o záměrech a koncepci školy v bodech souvisejících se školní družinou, o dění ve školní družině,
- účastnit se akcí pořádaných školní družinou,

- po dohodě s vychovatelkou být přítomni výchovným činnostem ve třídě,
- právo konzultovat s vychovatelkou výchovné a vzdělávací záležitosti – přímo ve třídě, je-li to velmi naléhavé nebo si domluvit individuální termín schůzky mimo třídu, vždy v pracovní době pedagogického pracovníka a v provozní době školy,
- přispívat svými nápady a náměty k obohacení výchovného programu zájmového vzdělávání,
- projevit slušným způsobem jakékoli připomínky,
- být neprodleně informován v případě onemocnění či úrazu dítěte,
- pověřit písemně další osobu k vyzvedávání dítěte ze školní družiny (starší 15 let) na začátku školního roku i kdykoliv v jeho průběhu,
- u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.

Povinnosti zákonných zástupců

- zajistit, aby jeho dítě, které je přihlášené k pravidelné denní účasti v zájmovém vzdělávání řádně docházelo do školní družiny,
- zajistit, aby se dítě účastnilo vzdělávání v takovém zdravotním stavu, které neohrožuje zdraví ostatních,
- na výzvu ředitele školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte,
- informovat školu a školské zařízení o zdravotní způsobilosti dítěte ke vzdělávání a případných změnách způsobilosti, o zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech /např. rozvod rodičů, úmrtí v rodině/, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání, údaje o tom, zda je dítě zdravotně postiženo, včetně údaje o druhu postižení, nebo zdravotně znevýhodněno,
- omlouvat nepřítomnost svého dítěte ve školní družině včas a dostatečným způsobem v souladu s podmínkami stanovenými v tomto vnitřním řádu školní družiny,
- oznamovat škole údaje do školní matriky (telefon, bydliště...) a změny v těchto údajích,
- dodržovat stanovenou organizaci provozu a vnitřní režim školní družiny, respektovat stanovenou dobu provozu školní družiny,
- ve stanoveném termínu uhradit úplatu za zájmové vzdělávání,
- při ranním provozu předat svoje dítě přímo vychovatelce ve třídě a po skončení zájmového vzdělávání vyzvedávat opět od vychovatelky; pokud není dohodnuto písemně jinak,
- v prostorách školy se řídit školním řádem a veškerými vnitřními směrnici školy, týkajícími se provozu, organizace, bezpečnosti a ochrany zdraví, v prostorách školní družiny se ještě navíc řídit vnitřním řádem školní družiny,
- dodržovat při vzájemném styku a jednání se zaměstnanci školy, s ostatními dětmi, jejich rodiči pravidla slušnosti, korektnosti, vzájemné úcty a respektu,
- vybavit svoje dítě tak, aby bylo vhodně oblečené a obuté do třídy i na pobyt venku a to vždy dle počasí (do třídy a na ven je třeba mít dvojí oblečení, které umožňuje volný a bezpečný pohyb dítěte a jeho hru s různým materiálem); v létě zajistit pokrývku hlavy a ochranný krém,

- mít aktivní mobil, který mají vychovatelky uvedený v zápisovém lístku do školní družiny, po celou dobu pobytu svého dítěte ve škole a školní družině – při příznacích onemocnění dítěte v době pobytu ve školní družině jsou zákonní zástupci telefonicky vyzváni k zajištění další péče.

2/ Pravidla vzájemných vztahů

Pravidla vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole

Celkové působení všech zaměstnanců školy je k žákům vstřícné, projevuje se vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost a vzájemná pomoc a podpora.

Vzájemné vztahy mezi zaměstnanci školy a žáky, nepřímo i zákonnými zástupci žáků, musí vycházet ze zásad vzájemné úcty, respektu, názorové snášlivosti, solidarity a důstojnosti. Jsou jasně definována pravidla chování žáků (viz povinnosti žáků), podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před rizikovými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství, šikany nebo násilí. Zaměstnanec školy musí usilovat o vytváření dobrých vztahů všech účastníků vzdělávání.

Pedagogové školy dávají žákům a jejich zákonným zástupcům pouze takové pokyny, které bezprostředně souvisí s plněním školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání, vnitřního řádu školní družiny, školního řádu, vnitřních směrnic školy a dalších nezbytných organizačních opatření.

Způsob informování zákonných zástupců žáků o průběhu vzdělávání jejich dítěte a o jeho dosažených výsledcích

Zákonní zástupci dítěte mají možnost nahlédnout do vzdělávacího programu školní družiny, který je přístupný v jednotlivých třídách školní družiny, na webových stránkách školy a v ředitelně školy. Zákonní zástupci žáka se mohou v průběhu roku informovat o průběhu vzdělávání svého dítěte při předávání žáka (zde je však nutné respektovat omezený časový prostor vzhledem k práci vychovatelky se zbývajícím kolektivem žáků), nebo si dohodnout individuální setkání s vychovatelkou. Na začátku školního roku a během školního roku svolává ředitel školy třídní schůzku, na níž jsou rodiče žáků informováni o všech rozhodnutích školy, včetně rozhodnutí týkajících se školní družiny, a o průběhu školního roku. V případě nezbytné potřeby může být svolána i mimořádná schůzka zákonných zástupců nebo domluveno individuální setkání zákonných zástupců a vedení školy.

Pravidla hodnocení

Hodnocení žáka je důležitým prvkem komunikace mezi žákem, učitelem a rodiči. Průběžné hodnocení a pozitivní konkrétní popis toho, co žák zvládl, dává žákovi okamžitou zpětnou vazbu o tom, zda jeho chování, reakce, jednání, dovednosti jsou žádoucí nebo v čem je možné se zlepšit; hledají se další společná řešení.

Hodnocení žáka musí být vždy srozumitelné, podporující a přiměřené jeho věku.

Pedagogičtí pracovníci vedou žáka ke zvládnutí schopnosti sebehodnocení.

Chování všech účastníků

Žák bez vědomí vychovatelky neopouští oddělení školní družiny. Za žáka, který byl ve škole a do školní družiny se bez předešlé omluvy nebo dohody vychovatelky se zákonnými zástupci nedostavil, vychovatelka nezodpovídá. Všichni účastníci vzdělávacího procesu ve školní družině se

řídí pravidly stanovenými vnitřním řádem školní družiny, školním řádem, vnitřními směrnicemi školy a dalšími nezbytnými organizačními opatřeními. K zařazení školní družiny se účastníci chovají ohleduplně a šetrně.

Omlouvání nepřítomnosti žáka

Nemůže-li se žák zúčastnit zájmového vzdělávání, jsou jeho zákonní zástupci povinni omluvit jeho nepřítomnost ve vzdělávání, oznámit dobu trvání nepřítomnosti, včetně důvodu, buď písemně, telefonicky nebo osobně vychovatelce oddělení školní družiny, kam jejich dítě dochází, vedoucí vychovatelce nebo třídní učitelce.

Způsob evidence účastníků

Ředitel stanoví pro jednotlivé činnosti v zájmovém vzdělávání způsob evidence účastníků. Ředitel stanoví nejvyšší počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka s ohledem na druh vykonávané činnosti účastníků a jejich případné speciální vzdělávací potřeby, zejména s ohledem na jejich bezpečnost. Zařazení žáků do jednotlivých oddělení určuje ředitel školy. Vychovatelka zapisuje pravidelně docházku žáků (pravidelnou i nepravidelnou docházku) do docházkového sešitu a průběh činnosti oddělení školní družiny je evidován v přehledu výchovně vzdělávací práce-třídní knize. Pro ranní docházku se vede docházkový sešit, do kterého jsou denně zapisováni všichni účastníci ranního zájmového vzdělávání a v případě jednoho oddělení ranní družiny je v něm evidován zároveň i průběh činnosti v ranní družině. Vychovatelka si vede evidenci žáků svého oddělení na základě seznamu přihlášených žáků. V případě více oddělení ranní družiny jsou žáci zapisováni po příchodu do prostor školní družiny do „hlavního“ docházkového sešitu a jejich účast na zájmovém vzdělávání a průběh činnosti eviduje vychovatelka kromě přehledu v „hlavním“ docházkovém sešitu také v přehledu výchovně vzdělávací práce každého oddělení ranní družiny. Vychovatelka je povinna všechny nahlášené změny (odhlašování, změny v odchodech, ...) neprodleně zaevidovat do přihlášky k zájmovému vzdělávání a do Přehledu výchovně vzdělávací práce.

Výchovně vzdělávací činnost v zájmovém vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje pravidelnou nebo příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování, osvětovou činností, vedoucí k prevenci rizikového chování. Rovněž se uskutečňuje individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí a žáků s využitím otevřené nabídky spontánních činností. Vzdělávací program pro zájmové vzdělávání plynule navazuje na vzdělávací program školy.

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky, pravidelné nebo nepravidelné docházky.

Pravidelnou denní docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců.

Pravidelnou docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, které není pravidelnou denní docházkou.

Nepravidelnou docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno výše.

Organizace činnosti družiny

Účastníci pravidelné denní docházky do družiny se zařazují do oddělení. Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků. Je-li oddělení tvořeno pouze účastníky se zdravotním postižením, je nejvyšší počet účastníků v oddělení shodný s nejvyšším počtem žáků ve třídě zřízené pro

žáky se zdravotním postižením stanoveným zvláštním právním předpisem. V oddělení lze individuálně integrovat nejvýše 5 účastníků se zdravotním postižením.

Ředitel stanoví nejvyšší počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka s ohledem na druh vykonávané činnosti účastníků a jejich případné speciální vzdělávací potřeby, zejména s ohledem na jejich bezpečnost.

Účastníci činnosti družiny

Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. V případě nedostatečné kapacity školní družiny jsou děti a žáci přijímáni dle předem stanovených kritérií pro přijímání k zájmovému vzdělávání. K pravidelné denní docházce lze přijímat i děti z přípravných tříd základní školy. Činností vykonávaných družinou se mohou účastnit i žáci nebo děti, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do školní družiny. O přijetí účastníka k činnosti družiny se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k činnosti družiny ve formě uvedené je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

3/ Upřesnění podmínek pro přijetí a ukončení docházky do zájmového vzdělávání

Přijetí žáka k zájmovému vzdělávání

O zařazení žáka k zájmovému vzdělávání rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonných zástupců a v souladu s platnou legislativou. Zákonní zástupci přihlašují svoje dítě k pravidelné docházce do školní družiny písemnou formou na zápisním lístku a sdělí rozsah docházky i způsob odchodu ze školní družiny. Nepřítomnost žáka nebo odchylky od pravidelné docházky sdělí písemně nebo osobně zákonný zástupce vychovatelce.

Zápis žáků do školní družiny na následující školní rok probíhá první den zahájení školního roku. Žáci mohou být do školní družiny přijímáni i v průběhu školního roku, pokud to dovoluje kapacita školní družiny. Termín zápisu je zveřejněn v dostatečném předstihu na webových stránkách školy a na informačním místě školy a školní družiny. Dítě je k zájmovému vzdělávání přijímáno na základě žádosti rodičů. Do školní družiny jsou přijímáni i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ukončení docházky žáka do zájmového vzdělávání

Ředitel školy může po předchozím písemném upozornění ukončit zájmové vzdělávání žáka, jestliže:

- zákonný zástupce žáka závažným způsobem opakovaně porušuje vnitřní řád školní družiny nebo jiná právní ustanovení, týkající se vzdělávání žáka (např. vyzvedává opakovaně svoje dítě po skončení provozu školní družiny, apod.)
- v případě, že zákonní zástupci žáka nedodržují podmínky stanovené pro úhradu úplaty za zájmové vzdělávání
- ukončení doporučí v průběhu zkušebního pobytu lékař nebo školské poradenské zařízení
- o ukončení vzdělávání žádají zákonní zástupci v případě stěhování, přechodu na jinou školu, z rodinných důvodů apod.
- pokud žák soustavně narušuje činnost školní družiny, opakovaně porušuje školní řád a vnitřní řád školní družiny, v případě závažného porušení školního řádu nebo vnitřního řádu školní družiny

4/ Podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností, k uplatnění nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou.

Podpůrná opatření spočívají v poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení, úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem metod vzdělávání, úpravě očekávaných výstupů vzdělávání, vzdělávání podle PLPP, IVP, využití asistenta pedagoga.

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Ředitel školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání jeho dítěte. Podpůrná opatření vyššího stupně lze použít, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáka nebo k průběhu a výsledkům poskytování dosavadních podpůrných opatření by podpůrná opatření nižšího stupně nepostačovala k naplňování vzdělávacích možností žáka a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví právní předpis. Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně školou je vždy předchozí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

Školní družina vytváří při realizaci svého vzdělávacího programu podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných.

Žáci jsou dle potřeby individualizováni, je jim poskytována v plné výši podpora v jejich začlenění do všech činností školní družiny; dle potřeby je na základě doporučení ŠPZ poskytováno podpůrné opatření ve formě přítomnosti asistenta pedagoga, který napomáhá žákům s jejich potřebami.

Činnosti jsou přizpůsobovány potřebám a možnostem jednotlivých žáků, činnosti jsou různorodé a žáci mají vždy možnost výběru.

Organizace vzdělávání dítěte/žáka ve školní družině vychází z obtíží žáka ve vzdělávání, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školském zařízení. Organizace a podmínky zapojení žáka do aktivit školského zařízení pro zájmové vzdělávání jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. V případě, že žák potřebuje pro vzdělávání speciální pomůcky a kompenzační pomůcky, zváží školské poradenské zařízení, které z těchto podpor jsou pro žáka nezbytné také pro vzdělávání ve školní družině.

Organizace vzdělávání žáka ve školní družině vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na organizovaných aktivitách. Pokud činnosti vyžadují poskytnutí speciálních pomůcek včetně kompenzačních a žák nemůže využívat přidělené pomůcky pro vzdělávání, poskytne školské poradenské zařízení pomůcky nezbytné pro zapojení žáka i ve školském zařízení. V případě, že účast na aktivitách školského zařízení vyžaduje u žáka také přítomnost asistenta pedagoga, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo přítomnost další osoby, poskytuje se jejich služba adekvátně potřebám žáka a délce pobytu ve školní družině. Obdobné platí i u využívání prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace.

Pokud žák navštěvuje školní družinu a jeho zapojení do činností školského zařízení vyžaduje služby:

- a) asistenta pedagoga - 0,25 úvazku
- b) tlumočnicka českého znakového jazyka - po dobu vzdělávání žáka – max. 0,25 úvazku
- c) nebo přepisovatele pro neslyšící,

jsou služby těchto odborníků zajištěny na dobu nezbytně nutnou - po dobu vzdělávání žáka.

Pokud bude vzdělávání žáka vyžadovat asistenta pedagoga ve školní družině, asistent pedagoga bude poskytován od 3. stupně podpůrných opatření v rozsahu od 0,25 úvazku, přičemž rozsah práce asistenta pedagoga je stanoven tak, aby mohl zajistit potřebnou podporu žáka ve školní družině. Asistent pedagoga může poskytovat podporu při vzdělávání žákovi nebo více žákům současně, a to s ohledem na povahu speciálních vzdělávacích potřeb těchto žáků.

5/ Úplata za zájmové vzdělávání

Na základě zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání, § 123, odst. 4, stanovuje ředitel školy popř. zřizovatel, výši měsíční úplaty za každého žáka přijatého do školní družiny. S částkou a způsobem platby jsou zákonní zástupci seznámeni při zápisu do ŠD. Platba celé roční částky za zájmové vzdělávání musí být uhrazena nejpozději do **20. září** daného školního roku platbou **v hotovosti** u vedoucí vychovatelky nebo platbou na účet školy č. **524804309/0800**. Úplata za zájmové vzdělávání může být po dohodě s ředitelem školy ve výjimečných případech hrazena ve dvou splátkách. Zákonní zástupci, kterých se týká možnost osvobození od úplaty, podávají žádost u ředitele školy zároveň s potvrzením odboru sociálních dávek. Úplata za zájmové vzdělávání může být při uzavření školského zařízení krácena dle nařízení MŠMT.

Podmínky úplaty

- (1) Splatnost úplaty stanoví ředitel tak, aby byla úplata splatná nejpozději před ukončením účasti v dané činnosti. Úplatu může ředitel ve výjimečných případech rozdělit do více splátek.
- (2) Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže
  - a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
  - b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
  - c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli.

6/ Provoz a vnitřní režim školní družiny

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově a vzdělávání mimo vyučování, zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje žákům přípravu na vyučování. Nezapsaní žáci mohou být dočasně umístěni do školní družiny v případě nenadálého přerušení výuky, z provozních důvodů, při mimořádných událostech apod.. Provoz činnosti školní družiny je realizován v prostorách školy v určených a aktivitám zájmového vzdělávání přizpůsobených třídách, tělocvičně, případně v dalších odborných učebnách a školní zahradě. Školní družina využívá možností vycházek po blízkém okolí, pro pohybové aktivity využívá obecní hřiště a ostatní prostory, které jsou vhodné pro aktivity zájmového vzdělávání. Aktivity školní družiny mohou probíhat i distančním způsobem, včetně on-line aktivit.

Provoz ranní školní družiny začíná v 6:00 hodin a končí v 7:30, kdy začíná vyučování. Při ranním provozu přejímá vychovatelka zodpovědnost za žáka až po jeho příchodu do třídy. Do té doby za něj odpovídá osoba, která ho do družiny přivedla (zákonný zástupce nebo jím pověřená osoba). Po ukončení vyučování je vychovatelka zodpovědná za bezpečnost žáka až po jeho předání třídním učitelem nebo učitelem koncové hodiny. Při docházce do ranní školní družiny je doprovod žáka povinen po ohlášeném vstupu do školy dovést žáka k jeho šatní skřínce a po převlečení a

přezutí žáka předává vychovatelce školní družiny nebo jinému pedagogickému pracovníku. Po skončení vyučování jsou žáci jednotlivých oddělení předáváni vychovatelce školní družiny vyučujícím koncové hodiny na předem určeném místě.

Na vyučování odcházejí žáci do tříd samostatně v 7:25 hodin. Odpolední provoz začíná v 11:05 hodin a končí v 16:00 hodin. S vychovatelkou odcházejí všichni žáci na oběd do školní jídelny a vracejí se opět všichni společně. Žáky, kteří v odpoledních hodinách navštěvují zájmový kroužek, si vyzvedává vedoucí zájmového kroužku osobně v oddělení školní družiny a po ukončení činnosti zájmového kroužku předává žáka vychovatelce daného oddělení školní družiny. V případě přerušované docházky (např. odchod na zájmové kroužky a návrat z nich) zodpovídá za žáky vedoucí kroužku nebo jiná pověřená osoba. Na základě písemného souhlasu zákonného zástupce mohou žáci 4. a 5. ročníku po ukončení vyučování a při každém přesunu v prostorách školy přecházet sami do školní družiny (šatna, školní jídelna, zájmový kroužek).

Pro pobyt venku se žáci mohou převlékat do sportovního oděvu, který mají uložený v šatní skříňce.

Od 13:30 hod do 14:30 hod probíhá hlavní odpočinková, rekreační a zájmová činnost a její program by neměl být narušován neplánovanými odchody žáků.

Žáky lze vyzvedávat v těchto časových rozmezích:

11:30 (po obědě) – 13:30 hodin, 14:30 – 16:00 hodin **nebo** konkrétní čas vyzvedávání určuje vychovatelka daného oddělení po dohodě se zákonnými zástupci.

Na základě písemné žádosti zákonného zástupce mohou žáci ve školní družině od 15:00 hodin vypracovávat pod dohledem vychovatelky domácí úkoly.

Režim školní družiny

06:00 – 07:30	Ranní ŠD	Zájmová odpočinková činnost, komunitní kruh
11:05 – 12:30	Odpolední ŠD	Stravování ve školní jídelně, sebeobslužná a odpočinková činnost
12:30 – 13:30		Řízená zájmová činnost, odpočinková činnost
13:30 – 14:30		Rekreační činnost, pohybové aktivity, pobyt venku
14:30 – 15:00		Hygiena, odpolední svačina, spontánní a odpočinková činnost, individuální práce se žáky, didaktické hry
15:00 – 16:00		Příprava na vyučování, rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti, naučné hry, didaktické hry, odpočinková činnost

Změna režimu

Časy denního režimu jsou orientační a během školního roku jsou přizpůsobovány školním aktivitám, aktuálním programovým nabídkám a počasí. Pobyt venku může být zkrácen nebo vynechán z důvodů nepříznivého počasí, jako je silný vítr nebo déšť, nepříznivé rozptylové podmínky, nízká (pod – 10 °C) nebo naopak velmi vysoká teplota vzduchu. Zájmový program je pružný a přizpůsobuje se podle potřeby jak přáním žáků, tak

i situacím, které mohou nastat v průběhu dne. Do programu jsou začleňovány návštěvy umělců, divadelní představení, exkurze, projektové dny a další programové aktuální nabídky.

Přerušeni nebo omezení provozu školní družiny

Provoz školní družiny lze v souladu s ustanoveními vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění omezit nebo přerušit. Rozsah omezení nebo přerušeni stanoví ředitel školy po projednání se zřizovatelem a informaci o omezení nebo přerušeni provozu zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole neprodleně poté, co o omezení nebo přerušeni provozu školní družiny rozhodne. Provoz lze ze závažných důvodů a po projednání se zřizovatelem omezit nebo přerušit i v jiném období než jsou hlavní nebo vedlejší prázdniny. Za závažné důvody se považují organizační či technické příčiny, které znemožňují řádné poskytování zájmového vzdělávání.

7/ Bezpečnost a ochrana zdraví

Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a poskytuje jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Všichni zaměstnanci školy se v plné míře při práci se žáky řídí pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Při vzdělávání žáci dodržují pravidla a zásady bezpečnosti a ochrany zdraví, které pro tuto oblast stanoví platná školská a další příslušná legislativa a vnitřní směrnice školy. Pokud není stanoveno jinak, řídí se všichni zaměstnanci školy v péči o bezpečnost a zdraví žáků obecně závaznými právními předpisy. Tento vnitřní řád školní družiny zachycuje jen stěžejní body.

Školy jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejícími činnostmi povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů (§ 29 odst. 1 Školského zákona).

Při veškerých činnostech dbají žáci pravidel bezpečnosti, dbají, aby nezpůsobili újmu na zdraví sobě ani ostatním spolužákům, dodržují psychohygienická pravidla, dodržují pitný režim; během provozu školní družiny je zajišťován pitný režim přímo v prostorách školní družiny a ve školní jídelně. Na začátku školního roku jsou žáci prokazatelně seznámeni s vnitřním řádem školní družiny, řády odborných pracoven, tříd školní družiny a před akcemi konanými mimo školu jsou žáci poučeni o pravidlech bezpečnosti při těchto akcích – o každém tomto seznámení a poučení je proveden zápis v třídní knize školní družiny. Všichni zaměstnanci školy i žáci dbají na to, aby ve škole nedocházelo k žádným projevům šikanování, xenofobie, násilí, nepřátelství, šikany, diskriminace či rasismu. Je zakázáno nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v celém areálu školy. Žáci dodržují zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek. Za případná porušení zákazu jsou uplatňována výchovná opatření. Tyto zákazy platí i pro veškeré akce pořádané školní družinou. Kouření je zakázáno ve všech prostorách školy a školní družiny. Projevy šikanování mezi účastníky zájmového vzdělávání, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., kterých by se dopouštěli jednotliví účastníci nebo skupiny účastníků vůči jiným účastníkům nebo skupinám, jsou ve všech prostorách školy a při všech akcích školní družiny zakázány. Ve škole není povolena reklama, která je v rozporu s cíli a obsahem vzdělávání, a reklama a prodej výrobků ohrožujících zdraví, psychický nebo morální vývoj žáků, nebo přímo ohrožujících či poškozujících životní prostředí.

Jakékoliv zdravotní potíže, nevolnost, poranění nebo úraz oznámí žák neprodleně vychovatelce /nebo kterémukoliv zaměstnanci školy/. Ta ihned informuje zákonné zástupce a ve vážných případech vedení školy. Vychovatelka poskytne prvotní ošetření, provede zápis do Knihy úrazů a dále

postupuje podle naléhavosti případu. V akutních případech je okamžitě přivolána zdravotnická záchranná služba. Pro ošetření drobných poranění a první pomoc při úrazech jsou ve škole zřízena a zároveň označena místa *první pomoci* – sborovny, kabinet Tv, cvičná kuchyňka, prostor u ředitelny, školní jídelna. Také všechny třídy školní družiny mají svoji lékárničku.

Žáci dbají ve všech prostorách školy na dodržování pravidel hygieny (pořádek ve třídách, na chodbách, v šatně, na WC, osobní hygiena), neotvírají okna, nesedají na ně a nevyklánějí se z nich.

Dohled nad žáky

Ředitel školy zabezpečuje prostřednictvím pedagogických pracovníků školy dohled nad žáky při všech aktivitách organizovaných školní družinou. Dohled nad bezpečností žáků po celou dobu jejich vzdělávání ve školní družině vykonávají vychovatelky a pověřené zaměstnanci školy, a to od doby převzetí žáka od zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby, případně samostatného příchodu žáka do školní družiny, až do doby předání žáka zákonnému zástupci nebo jím pověřené osobě, případně samostatného odchodu žáka domů.

Pobyt dětí v uzavřených prostorách školní družiny

Pedagogický pracovník má neustále přehled o všech žácích, za které zodpovídá, průběžně kontroluje jejich počet. Při závažných důvodech si zajistí dohled jiného zaměstnance školy.

Pedagogický pracovník průběžně kontroluje všechny prostory, ve kterých se žáci pohybují (třída, sociální zařízení, šatna). Při hře ve třídě dbá, aby si žáci hráli klidně, sleduje jejich hru, předchází konfliktům. Nedovolí žákům nosit do školní družiny nebezpečné předměty nebo hračky. Při manipulaci s nebezpečnými pomůckami – nůžky, špejle, klacíky, tyčky, štětce, jehly atd. dbá, aby žák neohrožoval nejen sebe, ale i své okolí. Při činnostech musí být žáci na svých místech nebo v prostoru, které mu určí vychovatelka či jiný pedagogický pracovník. Pedagogický pracovník nedovolí žákům používat bez svého přímého dohledu nůžky s ostrými špičkami, ostré nože, elektrické přístroje, jehly s ostrým hrotem apod.. Při přesunech žáků na zájmové a jiné aktivity žáky vždy doprovází vychovatelka nebo pověřená osoba. Pedagogický pracovník dbá zvýšeného dohledu na schodišti. Při chůzi po schodech dbá, aby se žáci nestrkali, chodili klidně, v případě potřeby se drželi zábradlí.

Při tělovýchovných aktivitách pedagogický pracovník zvyšuje svoji pozornost ohledně bezpečnosti žáků. Upozorňuje na případné nebezpečí, zajišťuje soustavnou pomoc při cvičení. Bývá vždy na nejrizikovějším místě.

Pobyt žáků na školní zahradě

Při pobytu žáků na školní zahradě nedovolí vychovatelka žákům lézt bez dohledu na překážky, kde hrozí nebezpečí úrazu. Nedovolí jim též samostatné vzdálení se do prostor zahrady, kam sama nevidí, kde nemůže mít o žácích přehled. Přísný zákaz platí pro lezení na stromy. Pedagogický pracovník má v každém okamžiku přehled o všech žácích, průběžně kontroluje jejich počet.

Pobyt mimo areál školy

Při vycházkách chodí žáci ve dvojicích, chodí po chodníku, pokud je to možné, tak se vyhýbají frekventovaným ulicím. Pedagogičtí pracovníci dbají na bezpečné přecházení vozovky. Průběžně seznamují žáky s pravidly bezpečného chování.

Pedagogičtí pracovníci využívají možnosti pohybu po území obce; vycházky, výlety a jiné aktivity mimo území obce vždy realizují po dohodě s vedením školy za dodržení všech bezpečnostních předpisů. První a poslední dva žáci mají vždy oblečené reflexní vesty. Vozovku přechází skupina na vyznačených přechodech pro chodce, přecházení vozovky jinde je povoleno pouze v případě absence přechodu pro chodce a pouze za předpokladu dodržení veškerých bezpečnostních předpisů, dovoluje-li to provoz a pedagogický doprovod je přesvědčen o bezpečnosti přechodu skupiny. Při přecházení vozovky je pedagogický doprovod oprávněn zastavovat vozidla, např. zastavovacím terčem, vždy používá reflexní vestu. Za snížené viditelnosti vstupují na komunikace pedagogičtí pracovníci se skupinou žáků pouze v prokazatelně naléhavém důvodu a vždy používají předepsané reflexní vesty.

Při pobytu žáků mimo areál školy vychovatelka průběžně kontroluje prostor z hlediska bezpečnosti a trvale předchází možnosti úrazu žáků, průběžně kontroluje počet žáků a má o nich stálý přehled. K zajištění bezpečnosti žáků při běžném pobytu mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, může na jednoho pedagogického pracovníka připadat nejvýše 25 žáků z běžných tříd.

Opatření při sportovních akcích, sportovních činnostech a pohybových aktivitách

Při sportovních činnostech dodržuje vychovatelka didaktické zásady a bezpečnost žáků při sportovních činnostech zajišťuje po celou dobu těchto činností. Přihlíží zejména k fyzické vyspělosti žáků, k jejich věku a předchozím zkušenostem. Dbá na skutečnost, aby cvičení a pohybové aktivity, jejich intenzita a obtížnost byly přiměřené a byly přizpůsobeny individuálním schopnostem jednotlivých žáků. Vždy kontroluje prostory, jestli jsou k těmto aktivitám dostatečně připraveny, odstraňuje překážky, které by mohly vést ke zranění žáků a při použití tělocvičného náčiní a náradí kontroluje před jeho použitím jeho funkčnost a bezpečnost. Činí tak i na veřejných hřištích. Vzdálenost, kterou jsou žáci při turistice nuceni absolvovat, je nutné vždy přizpůsobit fyzickým schopnostem žáků a jejich zdravotnímu stavu.

Pro zimní sporty vybírá vždy bezpečné místo a vhodný terén. Svah musí mít dlouhý dojezd, kde se dá bezpečně zabrzdit. Sklon svahu musí vždy odpovídat věku a schopnostem žáků. Na dráze nesmí být stromy, kameny nebo jiné překážky. Není dovolen vstup na vodní plochy.

Při použití dopravního prostředku se musí všichni účastníci zájmového vzdělávání řídit pokyny obsluhy dopravního prostředku, jeho přepravním řádem a vnitřní směrnici školy pro akce konané mimo školní prostory.

8/ Podmínky zacházení s majetkem školy

Při veškerých činnostech dbají zaměstnanci školy i žáci na ohleduplné zacházení s veškerým školním majetkem, aby zbytečně nedocházelo k jeho poškozování nebo ničení. V případě poškození nebo zničení školního majetku způsobeného úmyslně nebo z nedbalosti bude škoda dána viníkům k náhradě. Vychovatelka pověřená správou sbírky školní družiny vede řádně inventář a odpovídá za hospodárné využívání svěřeného majetku. Za pořádek ve třídě po skončení zájmového vzdělávání odpovídá vychovatelka, ta zároveň odpovídá za inventář ve své třídě. Žáci se řídí řádem třídy.

Jakékoliv poškození, zničení nebo ztrátu majetku školy oznámí žáci vychovatelce školní družiny. Pokud obdobný případ nastane ze strany pracovníka školy, oznámí toto neprodleně řediteli školy.

9/ Závěrečná ustanovení

- a) Kontrolu provádění ustanovení vnitřního řádu školní družiny provádí ředitel školy a vedoucí vychovatelka školní družiny.
- b) Ředitel školy zveřejňuje vnitřní řád školní družiny na webových stránkách školy, na informačním místě u ředitelny, v informační místnosti pro zaměstnance školy a v každém oddělení školní družiny.
- c) Tento vnitřní řád školní družiny nabývá účinnosti dnem 1. 2. 2021.
- d) Zrušuje se jeho předchozí znění ze dne 9. 3. 2020 včetně všech pozdějších dodatků.
- e) Seznámení žáků s vnitřním řádem školní družiny provede vychovatelka a je zaznamenáno v přehledu výchovně vzdělávací práce školní družiny.
- f) Zákonní zástupci žáků jsou o vydání tohoto vnitřního řádu školní družiny informováni vychovatelkou školní družiny daného oddělení a elektronicky na webových stránkách školy www.zsmaskamyknv.cz.

Mgr. Radek Behenský, ředitel školy

XIII. Závěr

Společně se žáky vytváříme hranice správného chování. Žáky oceňujeme, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je respektování osobnosti žáka. Společnými silami usilujeme o to, aby z našich žáků vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, lidé se smyslem pro zodpovědnost. Život znamená ustavičnou volbu a umění odlišovat podstatné od nepodstatného, dobré od zlého, pravdu od lži. Žák musí poznat sebe samotného, své vlohy, temperament a nadání, aby si mohl na základě své volby najít v životě vlastní cestu.